

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Bohuslavou Drahošovou v právní věci žalobce **J. G.**, zastoupeného JUDr. Lubomírem Müllerem, advokátem se sídlem Symfonická 1496/9, Praha 5, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení** se sídlem Praha 5, Křížová 25, k žalobě o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 15.10.2012,, **o vrácení přeplatku na starobním důchodu,**

t a k t o :

I. Žaloba **s e z a m í t á .**

II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Žalobce se žalobou ze dne 23.10.2012 domáhal zrušení shora označeného rozhodnutí žalované České správy sociálního zabezpečení (dále jen ČSSZ). Pod bodem II. žaloby uvedl, že žalovaná vyčíslila dne 15.10.2012 přeplatek, aniž předtím řádně projednala žalobcovu žádost ze dne 29.3.2012 o přiznání příplatku k důchodu podle zákona č. 87/1991 Sb. Namítal, že žalovaná měla nejprve řádně projednat žádost ze dne 29.3.2012 a teprve potom spočítat případný přeplatek či nedoplatek.

Pod bodem III. žaloby žalobce uvedl, že žalovaná ukládá dne 15.10.2012 vrátiti přeplatek za období od 16.7.2003 do 15.7.2008, přičemž odkazuje na ustanovení § 118 a odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb., podle kterého nárok na vrácení přeplatku zaniká uplynutím pěti let ode dne výplaty dávky. I kdyby tedy přeplatek byl spočítán správně, lze požadovat vrácení přeplatku pouze za dobu od 15.10.2007

(tedy pět let zpětně), nikoli už od 16.7.2003.

Žalovaná v písemném vyjádření k žalobě ze dne 21.11.2012 navrhovala zamítnutí žaloby. Uvedla, že žalovaná rozhodnutím ze dne 15.10.2012 č.j. X změnila rozhodnutí č.j. X ze dne 17.5.2010 tak, že podle § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 vykázała přeplatek na starobním důchodu žalobce za dobu od 16.4.1991 do 15.7.2008 v částce 76.986,- Kč a s použitím § 118a odst. 3 cit. zákona mu uložila povinnost vrátit přeplatek za dobu od 16.7.2003 do 15.7.2008 v částce 31.322,- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Dále uvedla, že napadeným rozhodnutím předepsala žalobci k úhradě přeplatek, který vznikl přiznáním příplatku k důchodu podle zákona č. 87/1991 Sb. na základě předloženého potvrzení Ministerstva obrany, které bylo zrušeno jako vadný právní akt s účinky ke dni jeho vydání. Přesto žádostí ze dne 29.3.2012 o tento příplatek požádal znovu. Řízení v této věci bylo usnesením ze dne 23.5.2012 přerušeno na dobu do odstranění nedostatku uvedené žádosti, resp. do předložení potvrzení, z něhož by jednoznačně vyplývalo, že byl zařazen do vojenského tábora nucených prací jako politicky nespolehlivý. Žádný takový doklad žalobce nepředložil. Není tedy pravdou, že požadavku žalované k doplnění podkladů vyhověl dopisem ze dne 31.5.2012, neboť jím pouze prostřednictvím svého právního zástupce sdělil, že potřebný doklad nemá k dispozici a uvedl právní výklad k předmětným ustanovením zákona č. 87/1991 Sb. Žalovaná se sama obrátila k prokázání potřebných skutečností s dotazem na Ministerstvo obrany, které dopisem ze dne 31.5.2012 potvrdilo, že žalobce nebyl v archivních dokumentech označen za politicky nespolehlivého, a proto mu nebylo vydáno potvrzení o službě ve VTNP. Na základě tohoto potvrzení žalovaná žádost žalobce ze dne 29.3.2012 zamítne, jakmile jí po skončení tohoto soudního řízení soud vrátí dávkový spis žalobce.

Žalovaná podotkla, že při vyřizování podání občanu je vázána platnými právními předpisy, především správním řádem a v jeho souladu postupuje. Je proto podle jejího názoru plně v její pravomoci kdy a jak vyřídí jednotlivá podání žalobce. Jeho námitku uvedenou v bodě II žaloby proto odmítá.

K bodu III. žaloby uvedla, že postupovala podle § 118 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb. a v souladu s ním stanovila povinnost žalobce vrátit přeplatek starobního důchodu za dobu od 16.7.2003 do 15.7.2008. V nesprávné výši byl starobní důchod žalobci vyplacen naposledy za období od 16.6.2008 do 15.7.2008. Nárok žalované na vrácení částek, které nenáležely, zanikl uplynutím pěti let od této poslední výplaty, tedy za dobu přede dnem 16.7.2003. Proto žalovaná vrácení nenáležejících částek do 15.7.2003 od žalobce nepožaduje. Promlčení nároku na vrácení nenáležejících částek citované ustanovení váže na uplynutí doby pěti let počítané ode dne výplaty dávky v nesprávné výši. Vzhledem k uvedenému žalovaná navrhovala zamítnutí žaloby s tím, že žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladu řízení.

II.

Krajský soud provedl důkaz napadeným rozhodnutím žalované ze dne

15.10.2012, číslo X a připojeným správním spisem žalovaného správního orgánu téhož čísla jednacího. Při řízení o žalobě žalobce přitom krajský soud vycházel z ustanovení § 65 a násl. soudního řádu správního, jakož i ze skutkového a právního stavu, který tu byl dán v době rozhodování žalovaného správního orgánu (ust. § 75 soudního řádu správního).

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

- ČSSZ rozhodla dne 15.10.2012 ve věci č.j. X tak, že rozhodnutí ČSSZ ze dne 15.10.2012, číslo X mění pod bodem I. tak, že podle ustanovení 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, účastníku řízení vznikl přeplatek na starobním důchodu za dobu od 16.4.1991 do 15.7.2008 v částce Kč 76.986,- a pod bodem II. tak, že podle ustanovení 118a odst.2 zákona č. 582/1991 Sb. s použitím ustanovení § 118a odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů se účastníkovi řízení ukládá povinnost vrátit přeplatek za dobu od 16.7.2003 do 15.7.2008 v částce 31.332,- Kč ČSSZ do 3 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

V odůvodnění rozhodnutí žalovaná provedla rekapitulaci předchozího správního řízení, citovala ustanovení § 118a odst.1, 2 a 3 zákona č. 582/1991 Sb., § 18 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb. Poukázala na potvrzení Ministerstva obrany ze dne 21.4.1998 a ze dne 8.11.2007. Uvedla, že dne 27.5.1998 podal účastník řízení žádost o příplatek k důchodu podle zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích. Připojil k ní potvrzení Ministerstva obrany ze dne 21.4.1998, podle něhož v době od 10.3.1950 do 30.5.1951 konal službu ve vojenském táboře nucených prací. Za tuto dobu Česká správa sociálního zabezpečení účastníku řízení rozhodnutím ze dne 28.7.1998 č.j. X přiznala příplatek k důchodu v měsíční výši 210,- Kč.

Dále žalovaná uvedla, že po právní moci tohoto rozhodnutí bylo zjištěno, že příplatek k důchodu účastníku řízení nenáleží, neboť službu ve vojenském táboře nucených prací nikdy nekonal a není tedy osobou uvedenou v § 18 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb. Tato skutečnost vyplývá z pravomocného usnesení Ministerstva obrany č.j. 0106/035/2007 ze dne 8.11.2007, jímž bylo potvrzení ze dne 21.4.1998 zrušeno jako vadný právní akt, a to s účinky ke dni jeho vydání.

Na základě zjištění, že potvrzení Ministerstva obrany ze dne 21.4.1998 bylo zrušeno s účinky ke dni jeho vydání, ČSSZ podle ustanovení § 56 odst. 1 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb. v platném znění vydala dne 25.4.2008 rozhodnutí č.j. 281 003 765, kterým se účastníku řízení snižuje od 16.7.2008 starobní důchod.

Byly naplněny zákonné předpoklady ke vzniku odpovědnosti upravené v § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., neboť ČSSZ vyplácela účastníku řízení starobní důchod ve vyšší částce, než který mu náležel.

ČSSZ dále vyčíslila přeplatek na důchodu za dobu od 16.4.1991 do 15.7.2008 a od 16.4.1991 do 15.7.2003.

Uvedla, že v době od 16.4.1991 do 15.7.1991 byl vyplacen starobní důchod v částce 3.326,- Kč měsíčně, ačkoliv výplata náležela pouze v částce 3.116,- Kč měsíčně. V tomto období ČSSZ vyplatila celkem 9.978,- Kč, z toho účastníku řízení náleželo pouze 9.348,- Kč; výše přeplatku činí 630,- Kč.

V období od 16.7.1991 do 15.6.1992 byl vyplacen starobní důchod ve výši 3.436,- Kč měsíčně, ačkoliv výplata náležela pouze ve výši 3.226,- Kč měsíčně. V tomto období ČSSZ vyplatila celkem 37.796,- Kč, z toho účastníku řízení náleželo pouze 35.486,- Kč; výše přeplatku činí 2.310,- Kč.

V období od 16.6.1992 do 15.3.1993 byl vyplacen starobní důchod ve výši 3.606,- Kč měsíčně, ačkoliv výplata náležela pouze ve výši 3.396,- Kč měsíčně. V tomto období ČSSZ vyplatila celkem 32.454,- Kč, z toho účastníku řízení náleželo pouze 30.564,- Kč; výše přeplatku činí 1.890,- Kč.

V době od 16.3.1993 do 15.11.1993 byl vyplacen starobní důchod v částce 3.967,- Kč měsíčně, ačkoliv náležel v částce 3.736,- Kč měsíčně. V tomto období ČSSZ vyplatila celkem 31.736,- Kč, z toho účastníku řízení náleželo pouze 29.888,- Kč; výše přeplatku činí 1.848,- Kč.

V době od 16.11.1993 do 15.12.1994 byl vyplacen starobní důchod ve výši 4.267,- Kč měsíčně, ačkoliv náležel v částce 4.036,- Kč měsíčně. V tomto období ČSSZ vyplatila celkem 55.471,- Kč, z toho účastníku řízení náleželo pouze 52.468,- Kč; výše přeplatku činí 3.003,- Kč.

V období od 16.12.1994 do 15.7.1995 byl vyplacen starobní důchod ve výši 4.901,- Kč měsíčně, ačkoliv náležela výplata pouze ve výši 4.658,- Kč měsíčně. V tomto období ČSSZ vyplatila celkem 34.307,- Kč, z toho účastníku řízení náleželo pouze 32.606,- Kč; výše přeplatku činí 1.701,- Kč.

V období od 16.7.1995 do 15.4.1996 byl vyplacen starobní důchod ve výši 5.386,- Kč měsíčně, ačkoliv výplata náležela pouze ve výši 5.130,- Kč měsíčně. V tomto období ČSSZ vyplatila celkem 48.474,- Kč, z toho účastníku řízení náleželo pouze 46.170,- Kč; výše přeplatku činí 2.304,- Kč.

Dále žalovaná uvedla, že v období od 16.4.1994 do 15.10.1996 byl starobní důchod vyplácen ve výši 6.003,- Kč měsíčně, ačkoliv výplata náležela pouze ve výši 5.726,- Kč měsíčně. V tomto období ČSSZ vyplatila celkem 36.018,- Kč, z toho účastníku řízení náleželo pouze 34.356,- Kč; výše přeplatku činí 1.662,- Kč.

V období od 16.10.1996 do 15.8.1997 byl vyplacen starobní důchod v částce 6.448,- Kč měsíčně, ačkoliv náležel v částce 6.155,- Kč měsíčně. V tomto období ČSSZ vyplatila celkem 64.480,- Kč, z toho účastníku řízení náleželo pouze 61.550,- Kč; výše přeplatku činí 2.930,- Kč.

V období od 16.8.1997 do 15.7.1998 byl vyplacen starobní důchod ve výši 7.080,- Kč měsíčně, ačkoliv výplata náležela pouze ve výši 6.763,- Kč měsíčně. V tomto období ČSSZ vyplatila celkem 77.880,- Kč, z toho účastníku řízení náleželo pouze 74.393,- Kč; výše přeplatku činí 3.487,- Kč.

V období od 16.7.1998 do 15.8.1999 byl vyplacen starobní důchod ve výši 7.654,- Kč měsíčně, ačkoliv výplata náležela pouze ve výši 7.309,- Kč měsíčně. V tomto období ČSSZ vyplatila celkem 99.502,- Kč, z toho účastníku řízení náleželo pouze 95.017,- Kč; výše přeplatku činí 4.485,- Kč.

V době od 16.8.1999 do 15.12.2000 byl vyplacen starobní důchod ve výši 8.130,- Kč měsíčně, ačkoliv výplata náležela pouze ve výši 7.759,- Kč měsíčně. V tomto období ČSSZ vyplatila celkem 130.080,- Kč, z toho účastníku řízení náleželo pouze 124.144,- Kč; výše přeplatku činí 5.936,- Kč.

V období od 16.12.2000 do 15.12.2001 byl vyplacen starobní důchod v částce 9.562,- Kč měsíčně, ačkoliv výplata náležela pouze v částce 8.340,- Kč měsíčně. V tomto období ČSSZ vyplatila celkem 104.928,- Kč, z toho účastníku řízení náleželo pouze 100.080,- Kč; výše přeplatku činí 4.848,- Kč.

V době od 16.12.2001 do 15.1.2003 byl vyplacen starobní důchod ve výši 9.662,- Kč měsíčně, ačkoliv výplata náležela pouze ve výši 9.114,- Kč měsíčně. V tomto období ČSSZ vyplatila celkem 124.306,- Kč, z toho účastníku řízení náleželo pouze 118.482,- Kč; výše přeplatku činí 5.824,- Kč.

V době od 16.1.2003 do 15.1.2004 byl vyplacen starobní důchod ve výši 9.893,- Kč měsíčně, ačkoliv výplata náležela pouze ve výši 9.427,- Kč měsíčně. V tomto období ČSSZ vyplatila celkem 118.716,- Kč, z toho účastníku řízení náleželo pouze 113.124,- Kč; výše přeplatku činí 5.592,- Kč.

V období od 16.1.2004 do 15.1.2005 byl vyplacen starobní důchod ve výši 10.108,- Kč měsíčně, ačkoliv výplata náležela v částce 9.630,- Kč měsíčně. V tomto období ČSSZ vyplatila celkem 121.296,- Kč, z toho účastníku řízení náleželo pouze 115.560,- Kč; výše přeplatku činí 5.736,- Kč.

V době od 16.1.2005 do 15.1.2006 byl vyplacen starobní důchod ve výši 10.674,- Kč měsíčně, ačkoliv výplata náležela ve výši 10.170,- Kč měsíčně. V tomto období ČSSZ vyplatila celkem 128.088,- Kč, z toho účastníku řízení náleželo pouze 122.040,- Kč; výše přeplatku činí 6.048,- Kč.

V době od 16.1.2006 do 15.1.2007 byl vyplacen starobní důchod v částce 11.301,- Kč měsíčně, ačkoliv výplata náležela v částce 10.767,- Kč měsíčně. V tomto období ČSSZ vyplatila celkem 135.612,- Kč, z toho účastníku řízení náleželo pouze 129.204,- Kč; výše přeplatku činí 6.408,- Kč.

V době od 16.1.2007 do 15.1.2008 byl vyplacen starobní důchod v částce 12.050,- Kč měsíčně, ačkoliv výplata náležela pouze v částce 11.481,- Kč měsíčně. V tomto období ČSSZ vyplatila celkem 144.600,- Kč, z toho účastníku řízení náleželo pouze 137.772,- Kč; výše přeplatku činí 6.828,- Kč.

V době od 16.1.2008 do 15.7.2008 byl vyplacen starobní důchod v částce 12.459,- Kč měsíčně, ačkoliv náležel ve výši 11.909,- Kč měsíčně. V tomto období ČSSZ vyplatila celkem 74.970,- Kč, z toho účastníku řízení náleželo pouze 71.454,- Kč; výše přeplatku činí 3.516,- Kč.

Žalovaná uvedla, že z uvedeného vyplývá, že s přihlédnutím k ustanovení § 118a odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb., částka vyplacená Českou správou sociálního zabezpečení účastníkovi řízení za dobu od 16.7.2003 do 15.7.2008 ve výši Kč 31332,- byla vyplacena neprávem. Vzhledem k tomu, že účastník řízení musel z okolností předpokládat, že příplatek k důchodu podle zákona č. 87/1991 Sb. mu byl přiznán neprávem, tak si musel být vědom toho, že mu byl příplatek k důchodu za dobu od 16.4.1991 do 15.7.2008 vyplácen neprávem, bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

- Proti rozhodnutí ze dne 17.5.2010 č. 281 003 765 podal žalobce námitky, ve kterých uvedl, že jeho námitka spočívá v tom, že pokud mu za uvedenou dobu nenáleží příplatek k důchodu podle zákona č. 87/1991 Sb., pak mu náleží přinejmenším stejný příplatek podle zákona č. 119/1990 Sb. Namítal, že ČSSZ nerealizovala rozsudek Krajského soudu Ostravě ze dne 11.8.2009 č.j. 43Cad 111/2008-14 ve znění opravného usnesení ze dne 20.1.2010 č.j. 43Cad 111/2008-28 a dále nerealizovala rozsudky Krajského soudu v Ostravě ze dne 12.8.2009 č.j. 20Cad 57/2008-52 a ze dne 1.12.2009 č.j. 18Cad 114/2008-46.

- ČSSZ rozhodla dne 18.7.2011 pod č.j.X o námitkách žalobce proti rozhodnutí ze dne 17.5.2010 tak, že námitky zamítla a rozhodnutí ČSSZ č.j. X ze dne 17.5.2010 potvrdila. V odůvodnění uvedla, že přezkoumala napadené rozhodnutí v plném rozsahu včetně podaných námitek.

K námitkám žalobce uvedla, že dne 1.1.2005 uplatnil účastník řízení nárok na poskytnutí příplatku k důchodu podle nařízení vlády č. 622/2004 Sb. z důvodu věznění z politických důvodů v době od 29.10.1950 - 11.5.1955. ČSSZ rozhodnutím ze dne 1.6.2005, č.j. X ve věci žádosti účastníka řízení o poskytnutí příplatku k důchodu rozhodla tak, že účastníkovi řízení přiznala od 1.1.2005 příplatek k důchodu v měsíční výši 2 800,- Kč. Od splátky důchodu splatné v lednu 2006 byl tento příplatek podle nařízení vlády č. 416/2005 Sb. zvýšen o 4,9% na 2938,- Kč měsíčně, od splátky důchodu splatné v lednu 2007 podle nařízení vlády č. 463/2006 Sb. o 6,1% na 3 118,- Kč měsíčně a od splátky důchodu splatné v lednu 2008 podle nařízení vlády č. 258/2007 Sb. o 3% na 3 212,- Kč měsíčně. Po právní moci výše uvedeného rozhodnutí ČSSZ dospěla k závěru, že příplatek k důchodu účastníkovi řízení nenáleží, neboť rozsudek Vojenského obvodového soudu v Prešově ze dne 25.2.1998, sp. zn. 1 Nt 368/97, není rehabilitačním titulem pro přiznání příplatku, a příplatek rozhodnutím ze dne 25.4.2008 podle § 56 odst. 1 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., s účinností od 16.7.2008 odňala. Žalobu, již účastník řízení výše

zmíněné rozhodnutí napadl, Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 22.9.2008, č.j. 20Cad 57/2008-14 zamítl. Na základě kasační stížnosti účastníka řízení byl tento rozsudek zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 25.5.2009, č.j. 4 Ads 185/2008-48, když soud vzal za prokázané, že věznění účastníka řízení v době od 29.10.1950 - 11.5.1955 bylo nezákonné.

Dále žalovaná uvedla, že rozhodnutím č. I, č.j. X ze dne 2. 9. 2010, realizovala rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 12.8.2009, č.j. 20Cad 57/2008-52, a to tak že ve věci žádosti účastníka řízení o poskytnutí příplatku k důchodu podle nařízení vlády č. 622/2004 Sb., ve znění nařízení vlády č. 405/2005 Sb. a nařízení vlády č. 369/2007 Sb. nadále náleží příplatek k důchodu podle § 2 nařízení, odňatý rozhodnutím ČSSZ ze dne 25.4.2008 s účinností od 16.7.2008. Od 16.7.2008 náleží příplatek v měsíční výši 3 212,- Kč. Od 16.8.2008 se podle nařízení vlády č. 212/2008 Sb. příplatek zvyšuje o 3,6% na 3 328,- Kč měsíčně. Od 16.1.2009 se podle nařízení vlády č.364/2008 Sb. příplatek zvyšuje o 4,4% na 3475,- Kč měsíčně.

Dne 9.11.2005 uplatnil účastník řízení nárok na poskytnutí zvláštního příspěvku k důchodu z důvodu zařazení ve vojenském táboře nucených prací v době od 10.3.1950 - 30.5.1951. Dne 21.11.2005 uplatnil účastník řízení nárok na poskytnutí zvláštního příspěvku k důchodu z důvodu svého věznění v době od 29.10.1950 - 11.5.1955. ČSSZ rozhodnutím, č.j. X ze dne 30.3.2006 ve věci žádosti účastníka řízení o poskytnutí zvláštního příspěvku k důchodu rozhodla tak, že mu přiznala od splátky důchodu splatné v lednu 2006 zvláštní příspěvek k důchodu v měsíční výši 2500,- Kč, když vzala za prokázané, že byl v době od 10.3.1950 - 30.5.1951 zařazen do vojenského tábora nucených prací.

Rozhodnutím ze dne 25.4.2008 ČSSZ účastníku řízení odňala zvláštní příspěvek k důchodu s účinností od 16. 7. 2008, protože zjistila, že není osobou uvedenou v § 5 odst. 1 písm. c) bodě 2 zákona č. 357/2005 Sb., neboť potvrzení Ministerstva obrany ze dne 21.4.1998 o tom, že účastník řízení konal v době od 10.3.1950 - 30.5.1951 službu ve vojenském táboře nucených prací bylo usnesením Ministerstva obrany České republiky č.j. 0106/035/2007-7542 ze dne 8.11.2007 jako vadný právní akt zrušeno, a to s účinky ke dni jeho vydání, a zvláštní příspěvek k důchodu mu nenáleží ani jako osobě uvedené v § 5 odst. 1 písm. c) bodě 1 zákona č. 357/2005 Sb., neboť rozsudek Vojenského obvodového soudu v Prešově ze dne 25.2.1998, sp. zn. 1 NT 368/97, není rehabilitačním titulem pro přiznání zvláštního příspěvku ve smyslu tohoto zákona. Žalobu, jíž účastník řízení toho výše uvedené rozhodnutí napadl, Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 21.10.2008, č.j. 18Cad 114/2008- 14 zamítl. Na základě kasační stížnosti účastníka řízení byl tento rozsudek zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 28.5.2009, č.j. 4 Ads 14/2009-42, když soud vzal za prokázané, že účastník řízení byl v době od 29.10.1950 - 11.5.1955 neoprávněně vězněn.

ČSSZ rozhodnutím č. II č.j. X ze dne 2.9.2010 realizovala rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 12.8.2009, č.j. 20Cad 57/2008-52, a to tak že ve věci žádosti účastníka řízení o poskytnutí zvláštního příspěvku k důchodu podle § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 357/2005 Sb., účastníku řízení i nadále náleží zvláštní příspěvek k důchodu podle § 6 odst. 1 písm. a) zákona odňatý rozhodnutím České

správy sociálního zabezpečení ze dne 25. 4. 2008 s účinností od 16.7.2008. Od 16.1.2010 se podle nařízení vlády č. 340/2009 Sb. zvláštní příspěvek zvyšuje na částku 2676,- Kč/měsíčně.

K námitkám žalobce, týkajících se vyčíslení přeplatku či doplatku žalovaná uvedla, že v případě účastníka řízení nebylo provedeno zúčtování přeplatku za období od 16.7.2003 - 15.7.2008 ve výši 31.332,- Kč s doplatkem uvedeným v rozhodnutí č. I a II, č.j. X ze dne 2.9.2010, z čehož vyplývá, že přeplatek na starobním důchodu účastníka řízení za období od 16.7.2003 - 15.7.2008 stále trvá.

III.

Jestliže důchod byl vyplacen neprávem nebo ve vyšší částce, než náležel, protože příjemce důchodu nesplnil některou jemu uloženou povinnost, přijal důchod nebo jeho část, ačkoliv musel z okolností předpokládat, že byl vyplacen neprávem nebo ve vyšší částce, než náležel, nebo vědomě jinak způsobil, že důchod nebo jeho část byl vyplácen neprávem nebo ve vyšší částce, než náležel, má plátce důchodu vůči příjemci důchodu nárok na vrácení, popřípadě náhradu nesprávně vyplacené částky, jak vyplývá z ustanovení § 118a odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb.

Podle odst. 2 téhož ustanovení, věta první, jestliže byl občanu vyplácen starobní důchod a nebyly přitom splněny podmínky stanovené zákonem o důchodovém pojištění pro výplatu tohoto důchodu, má plátce důchodu vůči tomuto občanu nárok na vrácení těch vyplacených částek starobního důchodu, které nenáležely.

Podle odst. 3 pak nárok na vrácení, popřípadě náhradu částek vyplacených neprávem nebo ve vyšší výši, než náležely, zaniká uplynutím pěti let ode dne výplaty dávky. Lhůta uvedená ve větě první neplyne po dobu řízení o žalobě, výkonu rozhodnutí, nebo jsou-li na úhradu přeplatku prováděny srážky z důchodu nebo ze mzdy nebo placeny splátky na základě dohody o uznání dluhu.

IV.

Lhůta je již ze své podstaty časový úsek, v němž je třeba učinit úkon, s nímž zákon spojuje určitý právní následek, takže takovou aktivitu nelze vykonávat před započatím vymezeného období. Opačný výklad by vedl k absurdnímu závěru, že k zániku nároku dochází vždy ve vztahu k částkám důchodu, které byly neprávem vyplaceny před zjištěním této skutečnosti orgánem sociálního zabezpečení. To by zcela popřelo smysl ustanovení § 118a odst. 3 věty první zákona č. 582/1991 Sb., které umožňuje vrácení neoprávněně vyplacené částky důchodu do určité doby po získání relevantního poznatku o existenci této skutečnosti orgánem sociálního zabezpečení.

Pětiletá subjektivní prekluzivní lhůta pro zánik nároku na vrácení neprávem vyplacených částek důchodu, která je zakotvena v § 118a odst. 3 věty první zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, se nepočítá

nazpět, nýbrž se počítá dopředu, a to ode dne zjištění této skutečnosti orgánem sociálního zabezpečení.

Ze správního spisu soud zjistil, že dne 27.5.1998 podal žalobce žádost o příplatek k důchodu podle zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích. Připojil k ní potvrzení Ministerstva obrany ze dne 21.4.1998, podle něhož v době od 10.3.1950 do 30.5.1951 konal službu ve vojenském táboře nucených prací. Za tuto dobu Česká správa sociálního zabezpečení účastníku řízení rozhodnutím ze dne 28.7.1998 čj. X přiznala příplatek k důchodu v měsíční výši 210,- Kč. Po právní moci tohoto rozhodnutí bylo zjištěno z pravomocného usnesení Ministerstva obrany čj. 0106/035/2007 ze dne 8.11.2007, jímž bylo potvrzení ze dne 21.4.1998 zrušeno jako vadný právní akt, a to s účinky ke dni jeho vydání, že příplatek k důchodu žalobci nenáleží, neboť službu ve vojenském táboře nucených prací nikdy nekonal a není tedy osobou uvedenou v § 18 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb. Bylo jednoznačně zjištěno, že v době od 29.10.1950 do 11.5.1955 žalobce byl ve vazbě a výkonu tretu odnětí svobody pro trestné činy porušování povinnosti strážné služby a zběhnutí, jichž se měl dopustit 21.10.1950. Z toho vyplývá, že je vyloučeno, aby žalobce ve stejné době konal službu ve vojenském táboře nucených prací, když byl ve vazbě a výkonu trestu odnětí svobody. Je tedy zřejmé, že žalobce zavinil vznik přeplatku. Je zde příčinná souvislost mezi vznikem přeplatku a chováním žalobce, který ač službu ve vojenském táboře nucených prací službu nikdy nekonal a není tedy osobou uvedenou v § 18 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb., uplatnil nárok na příplatek k důchodu podle zákona č. 87/1991 Sb. Přinejmenším se z jeho strany jednalo o zavinění ve formě nedbalosti.

Lze uzavřít, že v projednávané věci nedošlo k zániku nároku na vrácení neprávem vyplacených částek příplatku k důchodu podle zákona č. 87/1991 Sb., tj. částky 31.322,- Kč. Žalobce výši této částky nenamítal. Ostatně krajský soud z opatrnosti přepočítal výši vzniklého přeplatku a dospěl k závěru, že rozhodnutí žalované je v této části správné.

Krajský soud poukazuje na to, že odpovědnost příjemce dávky starobního důchodu vrátit vyplacené dávky důchodu, které po právu nenáležely, je objektivního charakteru (§ 118a odst. 2 zákona ČNR č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). Tato úprava odpovědnosti má charakter předpisu speciálního. Proto se neužijí ustanovení § 118b nebo § 118c zákona ČNR č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Žalobce musel z okolností předpokládat, že příplatek k důchodu podle zákona č. 87/1991 Sb. byl vyplacen neprávem.

Pokud o přeplatku žalovaná, jak vyplývá z dávkového spisu, rozhodla rozhodnutím ze dne 18.7.2011 a toto rozhodnutí Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 29.6.2012 č.j. 19Cad 77/2011-18 zrušil pro nepřezkoumatelnost, učinil tak z důvodu, že v rozhodnutí výše přeplatku nebyla přesně vyčíslena a odůvodněná. Rozhodnutím ze dne 15.10.2012 žalovaná vadu předchozího svého rozhodnutí odstranila, když realizovala pokyny uvedené v citovaném rozhodnutí krajského soudu.

Pokud žalobce namítal, že lze požadovat vrácení přeplatku pouze za dobu od 15.10.2007, pak se mýlí. Správní orgán správně požadoval vrácení přeplatku za dobu od 16.7.2003 do 15.7.2008. Rovněž námitka žalobce, že správní orgán měl nejprve projednat jeho žádost ze dne 29.3.2012 a teprve potom spočítat případný přeplatek či nedoplatek, není důvodná.

V podrobnostech pak soud pro stručnost odkazuje na písemné odůvodnění rozhodnutí žalované ze dne 15.10.2012, když se se závěry žalované zcela ztotožňuje. Pokud odůvodnění rozhodnutí obsahuje písařskou chybu, tato skutečnost nemá vliv na správnost rozhodnutí žalované, když ostatně tuto písařskou vadu žalobce nenamítal v žalobě.

Se zřetelem k výše uvedenému krajský soud v souladu s ust. § 78 odst. 7 soudního řádu správního žalobu žalobce jako nedůvodnou zamítl, přičemž rozhodoval v souladu s ust. § 51 soudního řádu správního bez nařízení jednání.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 věta první s.ř.s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu, když žalobce neměl ve věci úspěch a žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení ze zákona.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ostravě dne 18.6.2013

pokračování

- 11 -

19Ad 68/2012

JUDr. Bohuslava Drahošová
samosoudkyně